

Werken aan de 'nieuwe sociaal werker'

Bijeenkomst OPOF, 17 november 2011, Utrecht

**Margot Scholte, lector maatschappelijk werk INHolland /
senior medewerker beroepsontwikkeling MOVISIE**

De kracht van Maatschappelijk Werk in de 21^e eeuw

1. De kern van sociaal werk
2. De (nieuwe) opdracht van maatschappelijk werk
3. De nieuwe sociaal werker
4. Bakens en kenmerken
5. Werken aan deskundigheid

Vertrekpunt: de kern van Sociaal Werk

Wat	<i>Hulp en (maatschappelijke) dienstverlening</i>
Wanneer	<i>Verwevenheid van problematiek op meerdere leefgebieden</i>
Waarom	<i>Persoonlijk professionele betrokkenheid bij mensen</i>
Doel	<i>Versterken van participatie, autonomie, zelfredzaamheid en samenredzaamheid</i>
Voor wie	<i>Individueen en kleine groepen in een kwetsbare positie</i>
Domein	<i>Sociale en maatschappelijke verbanden</i>

vgl. Ter Hoeven (1956); Gilbert en Specht (1986); Van der Laan (1999)

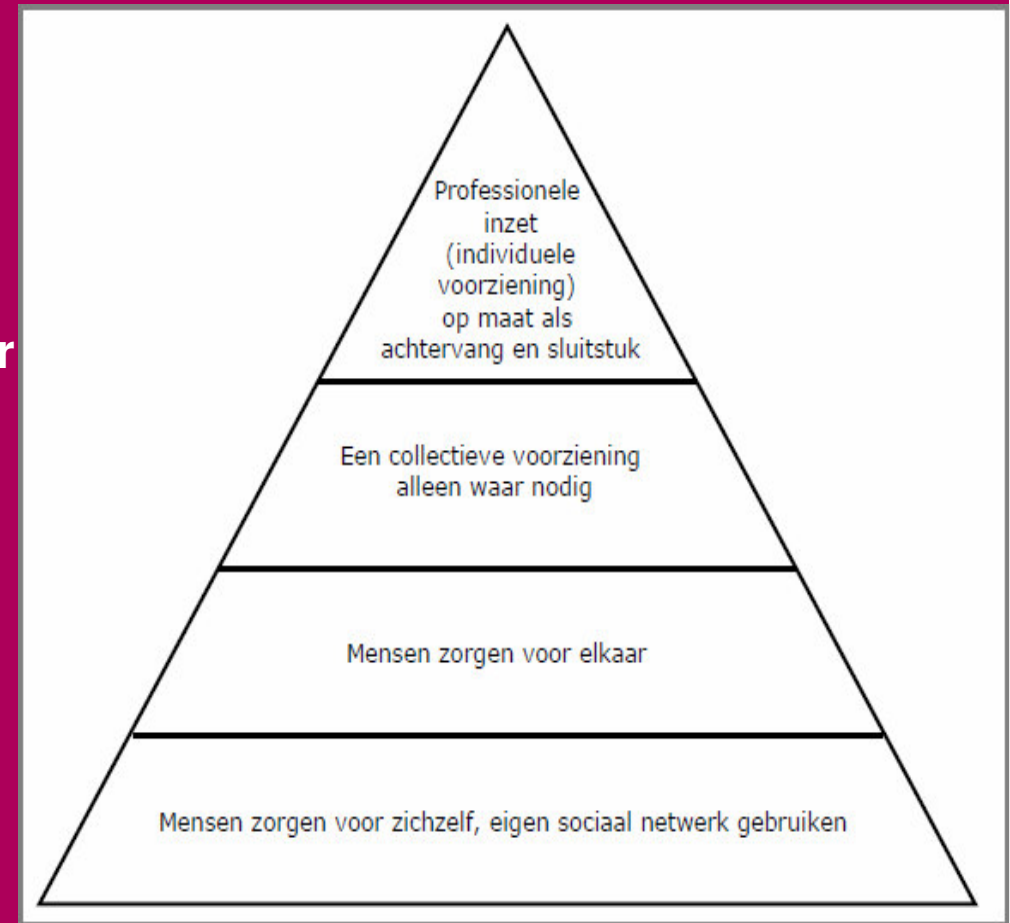
Verschuivingen in de opdracht: 'het nieuwe denken'

De Wmo als exemplarisch voorbeeld van 'het nieuwe denken':

- Van verzorgingsstaat naar participatiesamenleving

Burger centraal

1. Eigen verantwoordelijkheid burger
2. Vrijwillige inzet, civil society
3. Collectieve voorzieningen
4. Individueel maatwerk, verzekerde zorg

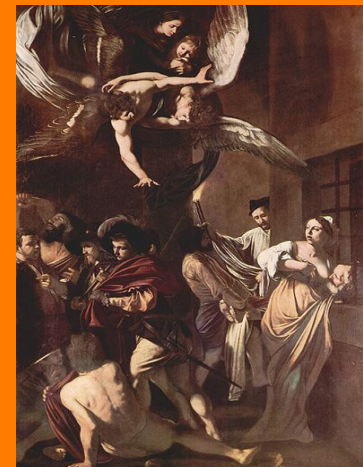

‘Welzijn Nieuwe Stijl’

**Richtinggevend kader wordt gevormd door
8 uitgangspunten:**

- **Gericht op de vraag achter de vraag**
- **Gebaseerd op de eigen kracht van burgers**
- **Direct ‘er op af’**
- **Formeel en informeel in optimale verhouding**
- **Meer collectief dan individueel**
- **Integraal werken**
- **Niet vrijblijvend maar resultaatgericht**
- **Gebaseerd op ruimte voor de professional**

**Opvallend: adressering en agendering eerste lijn:
opbouwwerk, maatschappelijk werk, groepswerk**

De gewenste deskundigheid van sociaal werkers: generalisme

Een sociaal werker:

- Heeft kennis van meerdere domeinen
- Richt zich integraal op het functioneren van personen op (bijna) alle leefgebieden (materieel en immaterieel)
- Voert een scala aan (lichte) interventies uit
- Schakelt tussen specialisten vanuit het leefwereldperspectief van cliënten
- Heeft oog voor problemen én kansen
- Verbindt hulp- en dienstverlening met maatschappelijke participatie

Ervaren sociaal werkers zijn specialist in het generalistische:

generalist-specialist

Opdracht sw: het vinden van een nieuw evenwicht

- **Spreekkamer maatschappelijk werk: lichte materiële en psychosociale hulp- en dienstverlening / hulpverlening online (ook op locatie van derden, bijv. bij de huisarts):**
- **Werken in de wijk:**
 - **(Individueel) opbouwwerk: samenlevingsopbouw / sociale verbindingen bewerkstelligen in wijken en buurten / participatie bevorderen kwetsbare individuen**
 - **Wijkmaatschappelijk werk en individueel opbouwwerk**
- **Specifiek sociaal werk: schoolmaatschappelijk werk, integrale schuldhulpverlening, jeugdmaatschappelijk werk (CJG), GGZ...**

Naar een sociaal werker nieuwe stijl

De roep om een 'Sociaal Werker Nieuwe Stijl'

Een greep uit de functiebenamingen voor de sociaal werker:

- **Sociaal makelaar**
- **Sociaal hulpverlener**
- **Sociale huisarts**
- **Wijkkracht**
- **Wijkcoach**
- **Frontlijnwerker / Frontlijnmedewerker**
- **Opbouwwerker nieuwe stijl**
- **Maatschappelijk werker nieuwe stijl / SPH'er nieuwe stijl**
- **Gebiedsondersteuner**
- **Krachtwerker**
- **Welzijnswerker**
- **Netwerkregisseur**

Verskillende opvattingen van taken en rollen

Eén generalist voor het sociale domein: Bijv. Wijkcoach Enschede

De roep om 'Samenwerking Nieuwe Stijl'

- **Frontlijnteam**
- **Sociaal team**
- **Basisteam**
- **Wijkteam**
- **Sociaal wijkteam**
- **Krachtteam**
- **Kernteam**

Verschillende opvattingen van taken en rollen

Een combinatie van 2 beroepsgroepen / typen professionals:

Bijv. Krachtteams in Eindhoven

Verskillende opvattingen van taken en rollen

Een team dat generalistisch werkt: Bijv. Amaryllis concept Leeuwarden

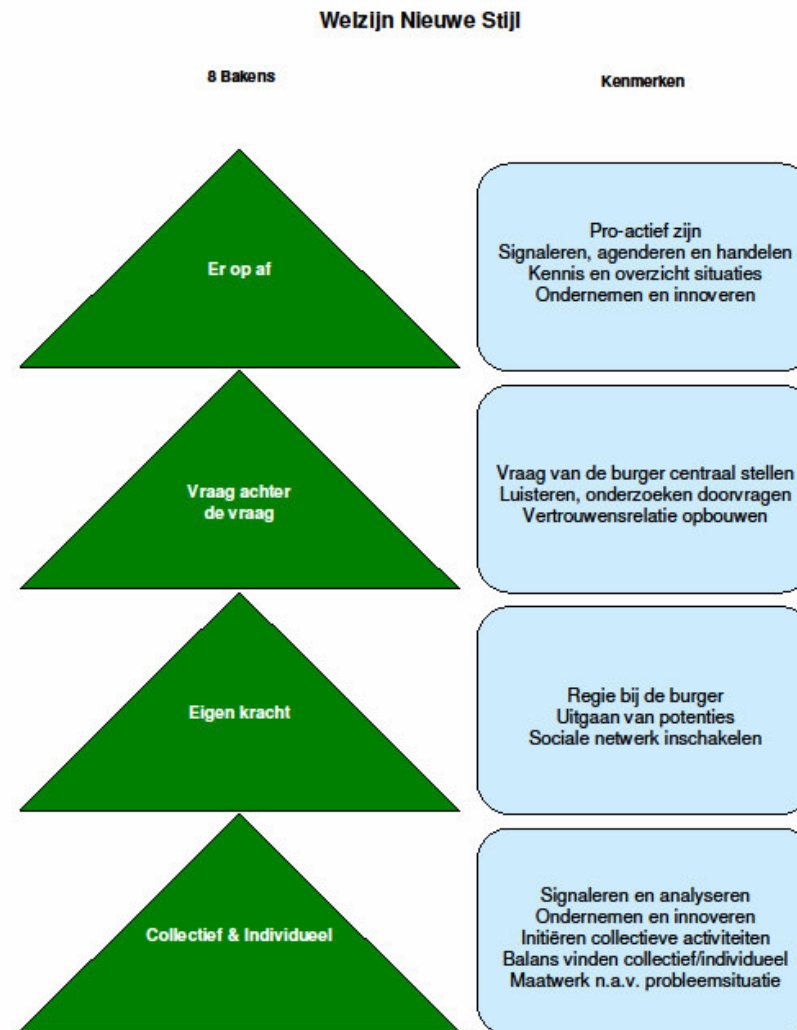

Trefwoorden 'sociaal werk nieuwe stijl'

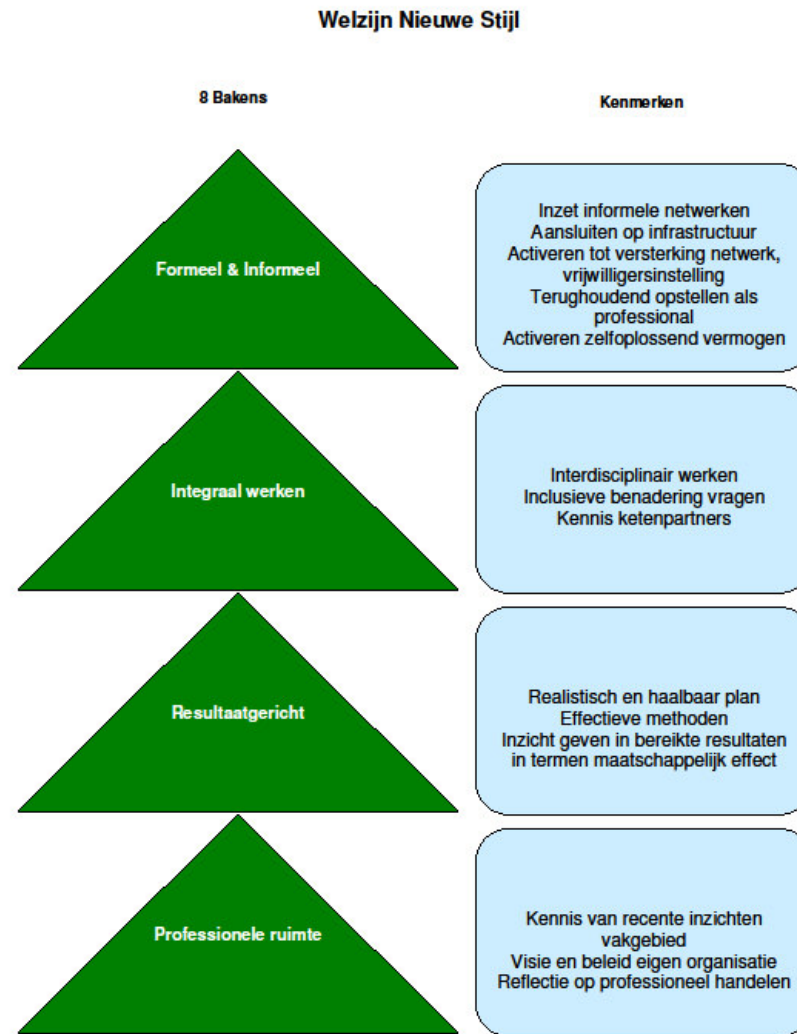
- Contact maken
- Vertrouwen winnen
- Belangen behartigen
- Hulp verlenen
- Diensten verlenen
- Toeleden en verbinden
- Kwartiermaken
- Spiegelen / reflecteren
- Confronteren
- Vertrouwenspersoon zijn
- Informeel (mede) de regie voeren
- Motiveren en activeren
- 'Professionele vriend' zijn
- Opvoeden
- 'Doorpakken'
- Controleren
- Sancties opleggen

❖ De sociaal werker is een normatief handelende professional:
nadenken over rollen en taken in relatie tot het beroepsprofiel(en)
en beroepscode !

Bakens en kenmerken beroepsuitoefening 1

Bakens en kenmerken beroepsuitoefening 2

Werken aan deskundigheid 1

- **De juiste visie (studiedag(en) iedereen; teambijeenkomsten)**
 - **Urgentie tussen de oren krijgen**
- **De juiste houding (selectie / scholing / aansluiten bij belangstelling)**
 - **Vb laten zien (boek SWW) / goed praktijken zichtbaar maken**
 - **Dienstverlenend, praktisch, pragmatisch, nuchter, compassie, activeren, integraal aanpakken maar ook samenwerken en afstemmen, reflectieve professionaliteit**
- **De juiste methoden (scholing intern / extern)**
 - **Zelfregieversterkend werken / sociale netwerkbenadering / eigen kracht centrales / wijkgerichtwerken / materiële h&d / kort en bondig rapporteren / digitale hulpverlening / contactlegging**
- **Passende kennis**
 - **Scholing op actuele thema's**
 - **Voldoende werkers met een masterdegree**

Werken aan deskundigheid 2

- **Het juiste doen**
 - **Ontwerpen lokale samenwerkingsmodellen en experimenteren (fouten mogen maken)**
 - **Werkbegeleiding, intervisie, supervisie**
 - **Voorsorteren op stelselherziening (AWBZ, jeugdzorg, WWnV)**
- **De krachten bundelen rondom scholing**
 - **Regionale academies / communities of practice (bv NHA)**
 - **Samen met Hogescholen, MOVISIE, Landelijk programma sociaal werk in de wijk, REIS**
 - **Met samenwerkingspartners**
- **Informeren**
 - **www.professionalisereninwelzijn.nl (portal)**
 - **www.sociaalwerkindewijk.nl (onder constructie)**

